

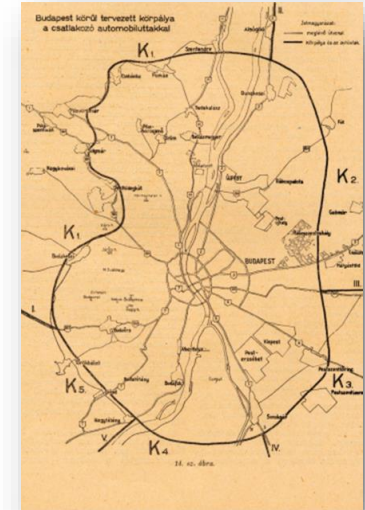
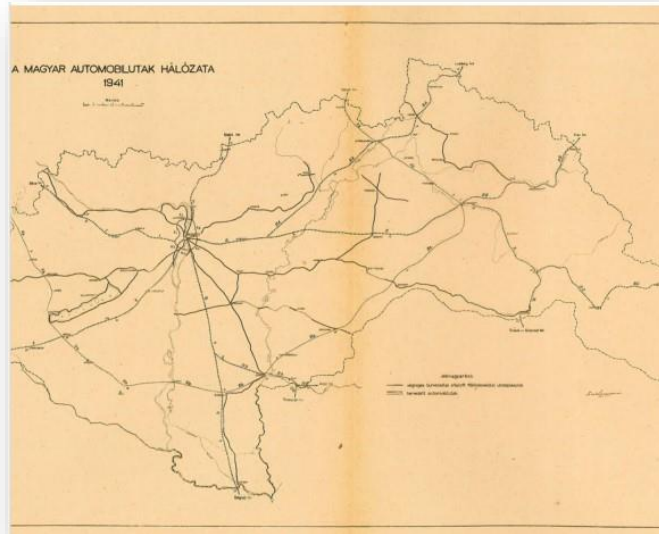
Összefoglaló

Prof. Dr. Vásárhelyi Boldizsár mellszobrának leleplezéséről, és annak előzményeiről

Dr. Vásárhelyi Boldizsár
(1899-1963)

okl. mérnök 1922,
műszaki doktor 1942,
tanszékvezető egy. tanár
1946-1963,
a mérnök kar dékánja 1954-
1959
a műszaki tudományok
doktora 1952,
Kossuth-díj 1958

Műszaki doktori értekezés: „Automobil-pályák műszaki követelményei és a magyar gépjárműpályák kialakításának programja” 1941.

Kovács Jenő, a Vas Megyei Közúti Igazgatóság egykori igazgatója s Erdélyt rendszeresen járó kollégánk. 2022 őszén egy emléktábla állítási munkája során szerzett tudomást arról, hogy Dr. Vásárhelyi Boldizsár (1899-1963) – 1946-1963 között az Út- Vasútépítési és Közlekedésügyi Tanszék Kossuth díjas tanszékvezető professzora, 1954-1959 között a Mérnök Kar dékánja – Erdélyben, Nagyenyeddel szemben a Maros bal partján, Csombordon született. Édesapja a református egyházközség lelkészeként szolgált a román és gót stílus átmenetében épült Árpád-kori templomban. A templom a magyar építészet történet kiemelkedő alkotása.

Kovács Jenő úgy gondolta, hogy a professzor úr szülőfalujában, a templom mellett egy mellszobor felállításával kellene megemlékezni a halálától eltelt 60. évben, a modern útépités megalapozójáról, aki 1942-ben írt doktori értekezésében felvázolta azt az autópálya szerkezetet – beleértve a Budapest körüli gyűrűt is – amely az elmúlt fél évszázadban jórészt meg is valósult. Útépités tan könyve évtizedeken keresztül a mérnökképzés egyik alapja volt.

Kovács Jenő a szobor állítás gondolatával korábbi munkaadójához, a Magyar Közút NZrt.-hez fordult, de az nem tudta egyedül felvállalni a javaslat megvalósítását. Ezt követően kért tanácsot Kálnoki-Kis Sándor korábbi közlekedési államtitkártól, akit 1962-ben a professor úr hívott meg a tanszékére tanársegédnek. Úgy gondolták, hogy a magyar út- és vasútépítésben dolgozó tervező, beruházó és kivitelező cégek összefogásával biztosítható az a 8 millió forint, amivel ez, a mindenképpen támogatásra érdemes gondolat valósággá válhat.

Nem tévedtek. Megkeresték a professor úr kezdeményezésére, és első elnökségével, 1949-ben megalapított Közlekedéstudományi Egyesület vezetését. Az Egyesület vezetése támogatásra érdemesnek ítélte a javaslatot, és mint közhasznú szervezet vállalta a gesztori szerepét és felkérték Kálnoki-Kis Sándort, az Egyesület „örökös tagját” a szervező munka irányítására. A potenciálisan érintett szervezetek írásos és szóbeli megkeresésére kapott első reagálások alapján Veres Gábor, Munkácsy-díjas szobrászművész és fia, Veres Márton Vitéz megkezdte az alkotómunkát.

Az előkészítésbe bekapcsolódott a Csombordi Református Egyházközség, élén Boros László parókiás lelkész tiszteletes úrral, vállalva a helyszínen elvégzendő feladatokat, köztük a szobor

beton alapjának előkészítését. „Távmunkával” meghatározásra került a szobor templom melletti pontos helye és tájolása. Hasonló módon került sor az ünnepélyes leleplezés időpontja és programja.

Mindeközben 26, a közlekedés-fejlesztésben érintett magyar vállalkozás kötött adományozási szerződést a gesztor Közlekedéstudományi Egyesülettel, amely fedezetet biztosított a felmerülő költségekre. Sőt lehetővé tette azt is, hogy 2024-ben a másolat rendelkezésre álljon egy későbbi döntés alapján a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem „K” épület körüli parkjában a professzori szobrok gazdagítására, a professor úr születésének 125. évfordulóján.

A mellszobor leleplezésére Csombordon, a templom mellett 2023. december 17-én 11 órától Boros László parókiás lelkész szószéki szolgálatával és felesége, Boros Erzsébet kántor által szervezett ünnepi műsorral és a Magyar Himnusszal záruló istentisztelet után ünnepélyes keretek között került sor.

Ünnepi beszédet mondott Demeter Katalin – konzul, Pojjákné Vásárhelyi Judit – a professzor úr lánya, Kovács Jenő – kezdeményező, Tóthné Temesi Kinga – a KTE főtitkár-helyettese, Kálnoki-Kis Sándor – a tanítványok és a még élő munkatársai nevében, és Matei Drambarean – megyei műemlék hatóság igazgatója. A szobrot Pojjákné Vásárhelyi Judit, Kovács Jenő, Tóthné Temesi Kinga, és Boros László leplezte le, amit koszorúzás és Gudor Botond, a Nagyenyedi Egyházmegye esperesének áldása követett. Az ünnepség a székely himnusszal zárult.

Az eseményen forgatott az Erdély Televízió és összefoglalót sugárzott a 2023.12.18.-i Híradó című műsorában.

A szervezők, Adományozó szervezetek – a szobor talapzat hátsó oldalán:

